

Urszula Nowicka

Sprawozdanie z seminarium i warsztatów bolońskich

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 52/3-4, 443-445

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jako kolejny, po krótkiej dyskusji oraz przerwie na lunch, wystąpił p. dr Paweł Poszytek, przedstawiając wykład pt. *Efekty kształcenia/uczenia się na przykładzie Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (CEFR)*. Rozpoczynając swoją prezentację, przedstawił ogólną definicję posługiwania się językiem według Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego, a następnie scharakteryzował trzy główne filary europejskiej definicji biegłości językowej, do których należą kompetencje (ogólne oraz komunikacyjne – kompetencja komunikacyjna, socjolingwistyczna oraz pragmatyczna), działania językowe (recepja, produkcja, interakcja i mediacja) oraz strategie językowe. W oparciu o nie tworzy się programy oparte na efektach kształcenia. Każdy z tych parametrów jest wyskalowany zgodnie z poziomami biegłości: A (poziom podstawowy), B (poziom samodzielności) i C (poziom biegłości), podzielonych jeszcze na dwa podpoziomy.

Jako ostatni referat nt. *Zastosowanie efektów kształcenia do przygotowania programu studiów*, wygłosił p. dr hab. Marek Frankowicz, opierając swoje wystąpienie na przykładzie budowy i ewaluacji programu studiów chemicznych oraz kursu technologii informatycznej dla filologów. Zwrócił on uwagę na trzy sposoby tworzenia programów studiów (rozbudowa istniejącego programu, adaptacja programu z innej uczelni oraz konstrukcja programu od podstaw), ilustrując – na przykładzie studiów chemicznych I i II stopnia, zakładane efekty kształcenia. Następnie dokonał analizy efektów kształcenia osiąganych podczas kursu technologii informatycznej na studiach filologicznych o specjalności romanistycznej w Tarnowie, zestawiając ze sobą zakres umiejętności nabytych po pierwszym oraz piątym semestrze nauczania. Zwrócił także uwagę na interesującą propozycję ankietowania studentów na pierwszych (kompetencje językowe, kompetencje informatyczne, oczekiwania wobec zajęć) oraz ostatnich zajęciach („plusy dodatnie” i „plusy ujemne” zajęć).

Obrady seminarium bolońskiego na UW zakończyły się dyskusją oraz tzw. „mini warsztatem” polegającym na praktycznym zastosowaniu zdobytej wiedzy w zakresie tworzenia i oceny programów studiów w oparciu o efekty kształcenia.

Urszula Nowicka

SPRAWOZDANIE Z SEMINARIUM I WARSZTATÓW BOŁOŃSKICH

Dnia 13 marca 2009 r. na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyło się seminarium bolońskie, prowadzone przez eksperta bolońskiego p. mgr Ryszarda Rasińskiego z Uniwersytetu Łódzkiego. Uczestników – pracowników UKSW – powitała Prorektor ds. Kształcenia UKSW, Pani dr hab. Dorota Kielak, która zwróciła uwagę na doniosłość seminarium spowodowaną fak-

tem, iż już najpóźniej w roku akademickim 2010/2011 ma wejść w życie obowiązek istnienia Krajowych Struktur Kwalifikacji.

Spotkanie podzielone zostało na dwie części. Pierwszą z nich stanowiła prezentacja p. mgr Ryszarda Rasińskiego nt. *Tworzenie programów studiów w systemie ECTS z wykorzystaniem efektów kształcenia*. Na początku Prelegent zwrócił uwagę na istniejący proces transformacji w pojmowaniu szkolnictwa wyższego, w którym nauczanie zmienia się w uczenie się, ukierunkowując kształcenie przede wszystkim na studenta. Transformację tę ilustruje pytanie zadawane studentowi na koniec studiów, które nie brzmi już *jakie przedmioty studiowałeś*, ale *czego się nauczyłeś*. To z kolei wiąże się z rozróżnieniem celów i efektów kształcenia, z których pierwsze stanowią to, co nauczający chce zrealizować, drugie z kolei to umiejętności, które student powinien posiadać. Do efektów kształcenia przypisuje się punkty ECTS.

Następnie Prelegent szczegółowo omówił Taksonomię Blooma, obejmującą trzy domeny: wiedzy, zachowań i sprawności, wykorzystywane przy tworzeniu programów studiów. W zakresie domeny wiedzy Bloom proponuje hierarchę poziomów, na których wiedza jest zdobywana; są to: wiedza (czyli umiejętność przywoływania i pamiętania faktów, bez konieczności ich rozumienia), rozumienie (umiejętność rozumienia i interpretacji zebranych informacji), zastosowanie (umiejętność wykorzystania nabytych informacji w nowych sytuacjach), analiza (umiejętność dekompozycji informacji na elementy składowe), synteza (umiejętność łączenia w całość nabytej wcześniej wiedzy), ocena (umiejętność wydania sądu co do nabytej wcześniej wiedzy). W ramach omawiania każdego z tych poziomów Prelegent – za Bloomem – przypisywał określone czasowniki, które charakteryzują odpowiadający im proces oraz podawał przykłady zamierzonych efektów kształcenia. Krótko omówił także dwie pozostałe domeny wyznaczone w Taksonomii Blooma, a mianowicie domenę zachowań (otrzymywanie, odpowiadanie, wartościowanie, organizowanie i charakteryzowanie) oraz domenę sprawności.

Charakteryzując zagadnienie punktów zaliczeniowych ECTS Prelegent przytoczył § 5 Zarządzenia Rektora UW, zgodnie z którym *wszystkim* elementom programu studiów przypisuje się punkty zaliczeniowe, których liczba jest atrybutem przedmiotu; liczba ta może być całkowita lub połówkowa (nie wolno natomiast stosować innych części ułamkowych punktów). Punkty odzwierciedlają łączny czas pracy studenta potrzebny do osiągnięcia wiedzy na przeciętnym poziomie. Jeden punkt zaliczeniowy odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta. Student powinien uzyskać 60 punktów zaliczeniowych w trakcie roku akademickiego, 30 w ciągu semestru. Dopuszczalny jest nierównomierny rozkład punktów w semestrze, jednak nie powinien on przekraczać wartości 27/33. Wartość punktowa przedmiotu jest wartością bezwzględną, czyli niezależną od systemu studiów (dziennych, zaocz-

nych lub wieczorowych). Nie ma ona także związku z ilością godzin kontaktowych (ponieważ decydują efekty kształcenia).

Omawiając następnie procedurę przyporządkowania punktów ECTS, Prelegent wskazał, iż należy wyjść od zdefiniowania zakładanych efektów kształcenia dla każdego przedmiotu, poprzez oszacowanie nakładu pracy studenta potrzebnego do osiągnięcia założonych efektów kształcenia, aż do przypisania przedmiotom wartości punktowych (z zachowaniem zasady, iż egzamin podnosi wartość punktową przedmiotu, która z kolei nie jest wprost proporcjonalna do ilości godzin kontaktowych). Tak ustalone wartości należy następnie zsumować w skali semestru, roku akademickiego i całego programu studiów.

Po krótkiej dyskusji oraz przerwie, nastąpiła druga część spotkania, tzw. warsztaty bolońskie, podczas których uczestnicy otrzymali do wykonania dwa ćwiczenia (o różnym stopniu trudności) polegające na konieczności przypisania punktów ECTS w diagramie rocznym programu studiów prawniczych oraz filologii angielskiej, z uwzględnieniem ilości godzin oraz metod oceny.

Urszula Nowicka

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
OCHRONA MAŁŻEŃSTWA I RODZINY W PRAWIE KANONICZNYM
I W PRAWIE POLSKIM.
WRĘCZENIE KSIĘGI PAMIĄTKOWEJ
KS. PROF. WOJCIECHOWI GÓRALSKIEMU**

Dnia 14 maja 2009 r. na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się Konferencja Naukowa na temat *Ochrona małżeństwa i rodziny w prawie kanonicznym i w prawie polskim*, połączona z uroczystym wręczeniem Księgi pamiątkowej ks. prof. dr hab. Wojciechowi Góralskiemu. Konferencja została zorganizowana przez Wydział Prawa Kanonicznego UKSW.

Uczestnicy, a wśród nich biskupi, profesorowie z wielu ośrodków akademickich, oficjałowie i pracownicy polskich sądów oraz studenci, zebrali się w auli UKSW im. Jana Pawła II. Słowa powitania skierował do wszystkich przybyłych Dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW ks. prof. UKSW dr hab. Józef Wroceński. W swoim wystąpieniu określił przede wszystkim cel Konferencji, który stanowi podjęcie refleksji naukowej nad kwestią ochronny dwóch rzeczywistości: małżeństwa, będącego nie tylko instytucją prawną, ale także rzeczywistością bliskości i więzi międzyosobowej w doczesności, oraz rodziny, której małżeństwo daje początek, a która w terminologii kościelnej jest nazywana Kościołem domo-